

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.4.2013
SWD(2013) 131 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συνοπτική παρουσίαση της εκτίμησης των επιπτώσεων

που συνοδεύει το έγγραφο

Ανακοίνωση

Στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

{COM(2013) 216 final}
{SWD(2013) 132 final}
{SWD(2013) 133 final}
{SWD(2013) 134 final}
{SWD(2013) 135 final}
{SWD(2013) 136 final}
{SWD(2013) 137 final}
{SWD(2013) 138 final}
{SWD(2013) 139 final}

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συνοπτική παρουσίαση της εκτίμησης των επιπτώσεων

που συνοδεύει το έγγραφο

Ανακοίνωση

Στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Η στρατηγική προσαρμογής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2013¹ και βασίζεται στη Λευκή Βίβλο «Η προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος: προς ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης»². Η εκτίμηση των επιπτώσεων συντάχθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Δράσης για το Κλίμα, ενώ σχετικές συστάσεις διατύπωσε η επιτροπή για τις εκτιμήσεις επιπτώσεων.

Η εκπόνηση της έκθεσης περιλάμβανε διαβουλεύσεις με τη διευθύνουσα ομάδα για την προσαρμογή, η οποία απαρτίζεται από αντιπροσώπους των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων μερών, καθώς και διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση και διάφορες ημερίδες εργασίας με τη συμμετοχή των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων μερών.

Γενικά, τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν την υποκινούμενη από την ΕΕ συμπληρωματική δράση για την προσαρμογή, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι οι περισσότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής πρέπει να αντιμετωπίζονται σε τοπικό επίπεδο. Η ένταξη της διάστασης της προσαρμογής στις βασικές πρωτοβουλίες της ΕΕ θεωρείται από όλους ζήτημα προτεραιότητας, όπως και η παροχή του κατάλληλου πλαισίου και των κατάλληλων μέσων πληροφόρησης και ενωσιακών χρηματοδοτικών πόρων που καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική ενσωμάτωση των θεμάτων προσαρμογής σε όλα τα επίπεδα κυβέρνησης. Ορισμένα κράτη μέλη θα τάσσονταν κατά μιας νομοθετικής πράξης της ΕΕ για την προώθηση της θέσπισης εθνικών στρατηγικών προσαρμογής.

2. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ, ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ

2.1. Περιγραφή της κατάστασης

Ακόμη και αν έπαιναν σήμερα όλες οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, θα εξακολουθούσαμε να διαπιστώνουμε σημαντικές αλλαγές του κλίματος. Ως εκ τούτου, η μόνη μας επιλογή είναι η αντιμετώπιση των αναπόφευκτων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και του οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού κόστους τους. Με την έγκαιρη δράση θα αποφευχθεί το κόστος των μεταγενέστερων ζημιών.

Η **διαχείριση των κινδύνων** της κλιματικής αλλαγής συνεπάγεται **τον συνδυασμό των προσπαθειών μετριασμού με την προσαρμογή**, δεδομένου ότι τα αποτελέσματα των σημερινών προσπαθειών μετριασμού θα καθορίσουν τον βαθμό προσαρμογής που θα απαιτηθεί στο μέλλον. Ταυτόχρονα, πρέπει να προληφθεί, μέσω του μετριασμού, το

¹ COM (2012) 629 final Vol. 2/2

² COM(2009) 147 τελικό

ενδεχόμενο να φθάσουν οι δυσμενείς επιπτώσεις σε επίπεδα που θα είναι αδύνατον να αντιμετωπιστούν με προσαρμογή.

Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αποτελεί οριζόντιο ζήτημα που επηρεάζει, σε διαφορετικό βαθμό, όλους τους τομείς της οικονομίας, όλα τα περιβαλλοντικά συστήματα και όλους τους πολίτες. Λόγω της ποικιλομορφίας της Ευρώπης, **οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τα αντίστοιχα τρωτά σημεία διαφέρουν μεταξύ των περιφερειών** και είναι επίσης πολύ εξειδικευμένα ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες.

2.2. Πλαίσιο πολιτικής

Η Λευκή Βίβλος του 2009 για την προσαρμογή περιλάμβανε 33 δράσεις, οι περισσότερες από τις οποίες έχουν πλέον υλοποιηθεί. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την κάλυψη των **κενών των γνώσεων** και για την **ένταξη της διάστασης** της προσαρμογής σε βασικές πολιτικές της ΕΕ, στις περιπτώσεις όπου πρέπει να ενισχυθεί η προσαρμογή.

Έως τον Ιανουάριο του 2013, 15 κράτη μέλη της ΕΕ είχαν θεσπίσει πολιτική προσαρμογής (στρατηγική και/ή σχέδιο). Αν και οι εν λόγω στρατηγικές και τα σχέδια δράσης αποτελούν αναμφισβήτητη καλή αφετηρία για τη δράση προσαρμογής, συχνά δεν έχουν τεθεί ή έχουν μόνο εν μέρει τεθεί σε εφαρμογή.

Στην πρόταση της Επιτροπής, του 2011, για το επόμενο **πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020** η ένταξη της διάστασης της προσαρμογής αναγνωρίζεται ως η προτιμώμενη προσέγγιση του δημοσιονομικού πλαισίου για τη διευκόλυνση της αναγκαίας συμβολής σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή³.

2.3. Ποια είναι τα συγκεκριμένα προβλήματα και η προστιθέμενη αξία της δράσης της ΕΕ

Η δράση της ΕΕ για την προσαρμογή είναι δυνατόν να ενταθεί, αν αντιμετωπιστούν τα ακόλουθα ζητήματα:

Η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην τεκμηρίωση των αποφάσεων που αφορούν την προσαρμογή σε όλα τα επίπεδα, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία και επιτυγχάνοντας οικονομίες κλίμακας κατά την κάλυψη των κενών των γνώσεων και την ανταλλαγή γνώσεων.

Η ΕΕ μπορεί να υποστηρίξει τη δράση προσαρμογής σε εθνικό και/ή περιφερειακό επίπεδο ώστε να καλυφθεί το σύνολο του εδάφους της ΕΕ.

Τέλος, η ΕΕ έχει καθήκον να ενσωματώσει την προσαρμογή στις πολιτικές της και στα χρηματοδοτικά της προγράμματα.

3. ΣΤΟΧΟΙ

- Γενικός στόχος της στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή είναι η αποτελεσματική συμβολή στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Ευρώπης στην κλιματική αλλαγή. Αποδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στα διασυνοριακά ζητήματα και στους τομείς που έχουν ενοποιηθεί σε ενωσιακό επίπεδο μέσω κοινών πολιτικών. Αυτό συνεπάγεται την επίτευξη των κατωτέρω ειδικών στόχων.

³ http://ec.europa.eu/budget/reform/commission-proposals-for-the-multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm

Λήψη αποφάσεων με βάση πληρέστερες πληροφορίες: η στρατηγική προσαρμογής της ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει την κατανόηση της προσαρμογής, να βελτιώσει και να διευρύνει τη γνωστική βάση και να αυξήσει τη διάδοση των πληροφοριών που αφορούν την προσαρμογή.

Επιχειρησιακός στόχος 1α: να έχουν καλυφθεί, έως το 2020, τα κενά προτεραιότητας που εντοπίστηκαν στις γνώσεις το 2013.

Επιχειρησιακός στόχος 1β: έως το 2020 τα επικοινωνιακά μέσα να παρέχουν στα κέντρα λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, των τοπικών αρχών και των επιχειρήσεων, ευκολότερη πρόσβαση στις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Αύξηση της ανθεκτικότητας του εδάφους της ΕΕ στην κλιματική αλλαγή: η στρατηγική προσαρμογής της ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει τη δράση προσαρμογής σε υποενωσιακό επίπεδο και να υποστηρίζει και να διευκολύνει τις ανταλλαγές και τον συντονισμό. Προς τούτο, η στρατηγική θα πρέπει να καλύπτει τις διασυνοριακές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τα διασυνοριακά μέτρα προσαρμογής.

Επιχειρησιακός στόχος 2α: έως το 2017 να έχουν όλα τα κράτη μέλη θεσπίσει μία ή περισσότερες στρατηγικές προσαρμογής, που να συμπληρώνονται από περιφερειακές ή τοπικές στρατηγικές προσαρμογής, όπου ενδείκνυται.

Επιχειρησιακός στόχος 2β: έως το 2020 οι πόλεις με πληθυσμό άνω των 150 000 κατοίκων να έχουν θεσπίσει στρατηγική προσαρμογής.

Αύξηση της ανθεκτικότητας βασικών τρωτών τομέων στην κλιματική αλλαγή: Με τη στρατηγική προσαρμογής της ΕΕ θα πρέπει να αναπτυχθούν πρωτοβουλίες για μια συνεπή και συνολική ενσωμάτωση των σχετικών με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή προβληματισμών στους τομείς που έχουν ενοποιηθεί σε επίπεδο ΕΕ μέσω κοινών πολιτικών.

Επιχειρησιακός στόχος 3α: έως το 2020 να έχουν ενσωματωθεί στις βασικές πολιτικές της ΕΕ οι σχετικοί με την προσαρμογή προβληματισμοί, με συνέπεια και πληρότητα.

Επιχειρησιακός στόχος 3β: έως το 2020 να θωρακίζονται έναντι του κλίματος οι νέες μεγάλες επενδύσεις σε υποδομές.

4. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι επιλογές πολιτικής καλύπτουν ευρύ φάσμα δυνητικών μέσων παρέμβασης, τα οποία εκτείνονται από ήπια μέτρα έως νομοθετικές πράξεις και περιλαμβάνουν την άμεση παρέμβαση.

Πίνακας 1: Κατάλογος των επιλογών που εξετάστηκαν για την παρούσα έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων

Πρόβλημα	Αίτια	Ειδικός στόχος	Επιχειρησιακός στόχος	Επιλογές		
				Παροχή πληροφοριών και κατευθυντήριων γραμμών	Άμεση παρέμβαση	Ρυθμιστική προσέγγιση
Κενά στις γνώσεις και στην πρόσβαση σε πληροφορίες	Έλλειψη συντονισμού των ερευνητικών δραστηριοτήτων	Λήψη αποφάσεων με βάση πληρέστερες ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	Να έχουν καλυφθεί, έως το 2020, τα ΚΕΝΑ προτεραιότητας που εντοπίστηκαν ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ το 2013	1Α: Διενέργεια κοινής εκτίμησης της τρωτότητας έναντι του κλίματος στην ΕΕ	1Β: Κατάσχεση στρατηγικής για την αντιμετώπιση των κενών των γνώσεων	

	Ελλιπή μέσα διάδοσης των γνώσεων		Έως το 2020 τα ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΜΕΣΑ να παρέχουν στα κέντρα λήψης αποφάσεων ευκολότερη πρόσβαση στις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	1Γ: Βελτίωση της πλατφόρμας Climate-ADAPT πέραν της υφιστάμενης κατάστασης	1Δ: Στήριξη των ανταλλαγών μεταξύ επιστήμης και πολιτικής στο πεδίο της προσαρμογής	1Ε: Υποβολή πρότασης για την υποχρεωτική εγκατάσταση εθνικών πλατφορμών πληροφόρησης σχετικά με την προσαρμογή
Κενά στη δράση προσαρμογής σε υποενωσιακό επίπεδο	Φραγμοί γνώσεων, οικονομικών πόρων και απουσίας πολιτικής βούλησης	Αύξηση της ανθεκτικότητας ΤΟΥ ΕΛΑΦΟΥΣ ΤΗΣ ΕΕ στην κλιματική αλλαγή	Έως το 2017 να έχουν θεσπίσει όλα τα κράτη μέλη στρατηγική προσαρμογής	2Α: Κατευθυντήριες γραμμές για την κατάστροψη εθνικών στρατηγικών προσαρμογής	2Β: Χρήση των κονδυλίων του LIFE+ για τη στήριξη της εκπόνησης στρατηγικών προσαρμογής, καθώς και για έργα-φάρους με αντικείμενο την προσαρμογή	2Γ: Πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση εθνικών στρατηγικών προσαρμογής. Τρεις επιμέρους επιλογές: i) όχι νομοθεσία ii) νομοθεσία σε μεταγενέστερο στάδιο iii) νομοθεσία τώρα
	Μη συνεκτίμηση των διασυννοριακών επιπτώσεων		Έως το 2020, οι μεγάλες ΠΟΛΕΙΣ και ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ να έχουν θεσπίσει στρατηγική προσαρμογής	2Δ: Υποστήριξη, στις πόλεις της ΕΕ, της εκστρατείας «Making Cities Resilient» (Ανθεκτικές πόλεις) των Ηνωμένων Εθνών (UNISDR)	2Ε: Ένταξη της προσαρμογής στο πλαίσιο του Συμφώνου των Δημάρχων	
Κενά στην υιοθέτηση της προσαρμογής από βασικούς τομείς	Ελλιπής και ασυνεπής ενσωμάτωση της διάστασης της προσαρμογής	Αύξηση της ανθεκτικότητας βασικών ΤΡΩΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ στην κλιματική αλλαγή	Να έχει επιτευχθεί, έως το 2020, η συνολική και συνεπής ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ της προσαρμογής στις πολιτικές της ΕΕ	3Α: Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο θωράκισης της πολιτικής για τη συνοχή και της κοινής γεωργικής πολιτικής έναντι του κλίματος	3Β: Κατάλογος προτεραιοτήτων όσον αφορά την ενσωμάτωση στις πολιτικές της ΕΕ και διάλογος με τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη	3Γ: Καθορισμός νέου χρονοδιαγράμματος αναθεώρησης της βασικής νομοθεσίας της ΕΕ στο πλαίσιο της διαδικασίας ενσωμάτωσης
	Οικονομικοί και πληροφοριακοί φραγμοί στις ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή επενδυτικές και επιχειρηματικές αποφάσεις		Έως το 2020 να θωρακίζονται έναντι του κλίματος οι μεγάλες επενδύσεις σε ΥΠΟΔΟΜΕΣ	3Δ: Κατευθυντήριες γραμμές για τους φορείς ανάπτυξης έργων, με σκοπό τη θωράκιση των τρωτών επενδύσεων έναντι του κλίματος	3Ε: Προώθηση της ένταξης των σχετικών με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή προβληματισμών στα σχετικά πρότυπα για τις υποδομές	3ΣΤ: Υποβολή πρότασης για υποχρεωτικές απαιτήσεις όσον αφορά την ανθεκτικότητα των έργων υποδομής στην κλιματική αλλαγή

5. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

5.1. Οι επιλογές που περιλαμβάνονται στην προτιμώμενη δέσμη μέτρων πολιτικής εμφανίζονται με πλάγιους χαρακτήρες.

5.2. Επιλογές για την προώθηση της λήψης αποφάσεων με βάση πληρέστερες πληροφορίες

Η επιλογή 1Α – Διενέργεια μόνο κοινής εκτίμησης της τρωτότητας έναντι του κλίματος δεν θα επέτρεπε να αξιοποιηθεί ο πλούτος των διαθέσιμων σήμερα προσεγγίσεων και μεθοδολογιών και δεν θα ήταν κατάλληλη για συγκεκριμένες περιστάσεις.

Η επιλογή 1Β – *Θέσπιση στρατηγικής για την αντιμετώπιση των κενών των γνώσεων* συνεπάγεται συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της έρευνας που έχει ως αντικείμενο την προσαρμογή, για τα επόμενα επτά έτη. Θα ενισχύσει την παραγωγή γνώσης, ιδίως σε σχέση με τις υφιστάμενες ανάγκες άσκησης πολιτικής που εκφράζονται σε εθνικό και τομεακό επίπεδο, και επιτρέπει τον εξορθολογισμό των υφιστάμενων χρηματοδοτικών πόρων.

Η επιλογή 1Γ – *Προαγωγή της αλληλεπίδρασης μεταξύ της πλατφόρμας Climate-ADAPT και άλλων βάσεων δεδομένων* συμβάλλει στην καλύτερη λήψη αποφάσεων, εξασφαλίζοντας τη διάδοση πληροφοριών που στοχεύει ειδικά στη βελτίωση της διαχείρισης των δεδομένων και στην ενοποίηση δεδομένων και υπηρεσιών. Αναμένονται οφέλη αποδοτικότητας για τους τελικούς χρήστες, οι οποίοι μπορούν να επωφεληθούν από ένα ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης (one-stop-shop), καθώς η πλατφόρμα Climate-ADAPT καθίσταται εστιακό σημείο για τις πληροφορίες σχετικά με την προσαρμογή στην Ευρώπη.

Η επιλογή 1Δ – *Στήριξη των ανταλλαγών μεταξύ επιστήμης και χάραξης πολιτικής* συμβάλλει στη βελτίωση της διάδοσης των γνώσεων. Επιτρέπει πολύ άμεσες ανταλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής και των ενδιαφερομένων μερών, που μπορούν να αυξήσουν τη δημιουργία δυναμικότητας και να συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση της προσαρμογής.

Η επιλογή 1Ε – Υποχρεωτικές εθνικές δικτυακές πύλες για την προσαρμογή θα είχε περιορισμένο αντίκτυπο σε σύγκριση με τη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης.

5.3. Επιλογές για την προώθηση της προσαρμογής σε υποενωσιακό επίπεδο

Αναμένεται μείωση του κόστους για κάθε κράτος μέλος με την παροχή, μέσω της επιλογής 2Α – *Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τις πολιτικές προσαρμογής*, διαφόρων εργαλείων και πηγών πληροφοριών σχετικά με όλα τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν για την κατάστροψη στρατηγικών προσαρμογής. Με προληπτικές δράσεις απόκρισης θα αυξηθεί η ικανότητα επιτυχούς αντιμετώπισης και θα μειωθεί το δυνητικό κόστος των ζημιών. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές δεν θα άρουν από μόνες τους όλα τα εμπόδια στα οποία προσκρούει η αποτελεσματική προσαρμογή, όπως είναι οι οικονομικοί περιορισμοί που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη ή οι περιφερειακές αρχές κατά την εκπόνηση στρατηγικών προσαρμογής.

Η επιλογή 2Β – *Αξιοποίηση του LIFE+* θα συμβάλει άμεσα σε πρόσθετη δράση προσαρμογής, διευκολύνοντας τη μεταφορά πείρας μεταξύ κρατών μελών και στηρίζοντας τις στρατηγικές προσαρμογής. Επιπλέον, η επιλογή αυτή εξασφαλίζει επίσης τη λήψη αποφάσεων με βάση πληρέστερες πληροφορίες, με τον προσδιορισμό και τη στήριξη σχετικών διατομεακών και διασυνοριακών έργων-φάρων.

Η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα και η συνοχή των τριών προσεγγίσεων που υπάγονται στην **επιλογή 2Γ – Πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση εθνικών στρατηγικών προσαρμογής** (καμία νομική απαίτηση, νομοθεσία σε μεταγενέστερο στάδιο και νομοθεσία τώρα) πρέπει να εξετάζονται σε συνδυασμό με την εφαρμογή της επιλογής 2Α – Κατευθυντήριες γραμμές και της επιλογής 2Β, που παρουσιάζονται ανωτέρω.

Η προσέγγιση χωρίς νομοθεσία αποτελεί συνέχεια εκείνης που παρουσιάστηκε στη Λευκή Βίβλο του 2009 και η πρόσθετη αποτελεσματικότητά της αναμένεται χαμηλή.

Η **νομοθεσία σε μεταγενέστερο στάδιο** θα δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κάνουν χρήση των κατευθυντήριων γραμμών και της χρηματοδότησης από το LIFE+ στον σχεδιασμό της στρατηγικής τους για την προσαρμογή, παρέχοντας ταυτόχρονα πολιτική ώθηση για δράση προσαρμογής, ιδίως για την επιτάχυνση της διαδικασίας στα κράτη μέλη που αρχίζουν τώρα να αναλαμβάνουν δράση προσαρμογής. Υπάρχει κίνδυνος να μην αρκεί το πολιτικό κίνητρο για να αναλάβουν τώρα δράση προσαρμογής τα κράτη μέλη που αδρανούν εν προκειμένω.

Ο συνδυασμός της άμεσης υποβολής νομοθετικής πρότασης με την έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών και τις διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης από το LIFE+ θα μπορούσε να αυξήσει την πιθανότητα να έχουν όλα τα κράτη μέλη καταστρώσει στρατηγική προσαρμογής έως το 2017. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη έχουν εκφράσει την αντίθεσή τους προς τη χρήση νομοθετικής πράξης, με το επιχείρημα ότι οι νομοθετικές προσεγγίσεις θα ήταν πρόωρες, δεδομένου ότι πολλά από αυτά καταρτίζουν ήδη προγράμματα εργασιών και θέτουν σε εφαρμογή εσωτερικά μέτρα.

Η επιλογή 2Δ – Προώθηση της εκστρατείας του UNISDR για ανθεκτικές πόλεις θεωρείται λιγότερο αποτελεσματική, όσον αφορά την τόνωση των δραστηριοτήτων προσαρμογής σε όλες τις πόλεις στην ΕΕ, απ' όση η **επιλογή 2Ε – Ένταξη της προσαρμογής στο πλαίσιο του Συμφώνου των Δημάρχων**. Η τελευταία θα συμβάλει στην αύξηση της ανθεκτικότητας σε τοπικό επίπεδο, επιδιώκοντας συνέργειες με τους στόχους μετριασμού. Η αποτελεσματικότητα της πρωτοβουλίας «Σύμφωνο των Δημάρχων» έχει ήδη αποδειχθεί στην περίπτωση των δεσμεύσεων για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

5.4. Επιλογές για την προώθηση της προσαρμογής σε βασικούς τομείς

Η **επιλογή 3Α – Καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο θωράκισης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής για τη συνοχή έναντι του κλίματος** θα διευκολύνει την ενσωμάτωση των σχετικών με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή προβληματισμών σε προγράμματα και έργα, επιχειρησιακά και αγροτικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτάσεις της Επιτροπής για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Θα συμβάλει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας βασικών τρωτών τομέων, όπως η γεωργία, η δασοκομία, η ενέργεια, οι μεταφορές και οι κατασκευές. Για να είναι η προσέγγιση αυτή πλήρως αποτελεσματική, πρέπει να συμπληρωθεί με πρόσθετες προσπάθειες για τη δημιουργία μεγαλύτερης δυναμικότητας, τόσο από τις διαχειριστικές αρχές σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο όσο και από την Επιτροπή.

Η επιλογή **3Β – Κατάλογος προτεραιοτήτων όσον αφορά την ενσωμάτωση και διάλογος με τα ενδιαφερόμενα μέρη** συμβάλλει στον προσδιορισμό των τομέων και των κλάδων όπου χρειάζεται περαιτέρω ενσωμάτωση της διάστασης της προσαρμογής, όπως η υγεία, η ενέργεια, οι μεταφορές, η ασφάλιση, οι υποδομές, η αλιεία, το εμπόριο, ο τουρισμός, η εκπαίδευση και οι κοινωνικές πολιτικές. Η ενίσχυση του διαλόγου με τον χρηματοπιστωτικό και τον ασφαλιστικό τομέα θα αυξήσει την ευαισθητοποίηση σε θέματα προσαρμογής και θα υποβοηθήσει τη γνωστοποίηση σχετικών πληροφοριών.

Ένα νέο χρονοδιάγραμμα αναθεώρησης ορισμένων βασικών νομοθετημάτων της ΕΕ, που αποτελεί την **επιλογή 3Γ**, ενδέχεται να είναι δύσκολο να επιτευχθεί, λόγω του πολιτικού του χαρακτήρα. Επιπλέον, όπως τονίζουν οι εξελίξεις της πολιτικής της ΕΕ για τους υδατικούς πόρους, η εθελοντική δράση μπορεί να προκαταλάβει την ανάγκη αναθεώρησης της νομοθεσίας νωρίτερα.

- Η **επιλογή 3Δ – Κατευθυντήριες γραμμές για τους φορείς ανάπτυξης έργων** και η **επιλογή 3Ε – Ένταξη των σχετικών με την προσαρμογή προβληματισμών στα πρότυπα σχεδιασμού** αποτελούν σημαντικά πρώτα βήματα προς την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των σημαντικών επενδύσεων σε υποδομές. Η ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στα πρότυπα CEN-CENELEC θα έχει πραγματικό αντίκτυπο μόνον εφόσον τροποποιηθούν τελικά τα πρότυπα ώστε να αντικατοπτρίζουν τις δυνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Αυτό θα απαιτήσει χρόνο και μεγαλύτερη αλληλεπίδραση με τα ενδιαφερόμενα μέρη στους θιγόμενους κλάδους. Η αβεβαιότητα της μοντελοποίησης του κλίματος και η πιθανή έλλειψη δεδομένων/πληροφοριών για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε συγκεκριμένους χώρους εργοταξίου δυσχεραίνουν την πρακτική εφαρμογή της **επιλογής 3Ε – Υποχρεωτική προσέγγιση**.

6. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Για να αντιμετωπιστούν οι σημερινές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά και για να προγραμματιστούν και να ληφθούν οι αποφάσεις με βραχυμεσοπρόθεσμο ορίζοντα, η προσαρμογή πρέπει ήδη από τώρα να τροφοδοτηθεί από τα προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης. Οι πρόσθετες προσπάθειες για την προώθηση του συντονισμού της **παραγωγής και της διάδοσης γνώσεων** (επιλογές 1Β και 1Δ) θα βελτιώσουν σε μεγάλο βαθμό την αποδοτικότητα της χρήσης των χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ που διατίθενται για έρευνα με αντικείμενο την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Με τον τρόπο αυτό θα καλυφθούν ταχύτερα τα κενά των γνώσεων και θα διευκολυνθεί η λήψη αποφάσεων. Μέσω της εφαρμογής της επιλογής 1Γ, η πλατφόρμα **Climate-ADAPT** θα γίνει η κύρια πηγή πληροφοριών σχετικά με την προσαρμογή στην Ευρώπη. Οι αποφάσεις προσαρμογής θα είναι ορθότερες, με θετικό αντίκτυπο στην ανθεκτικότητα των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών συστημάτων.

Η παροχή υποστηρικτικών εργαλείων για την κατάστροψη **στρατηγικών προσαρμογής σε όλα τα κράτη μέλη** σημαίνει ότι θα είναι διαθέσιμα τα βασικότερα εργαλεία που χρειάζονται για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Ευρώπης στην κλιματική αλλαγή, ότι θα διενεργείται μια ελάχιστη εκτίμηση των κινδύνων και των τρωτών σημείων και ότι θα προγραμματίζονται μέτρα προσαρμογής για το σύνολο του εδάφους της ΕΕ. Η επιλογή νομοθετικής πρότασης τώρα θα προσέκρουε σε εμπόδια αποδοχής. Εν τούτοις, ο **συνδυασμός κατευθυντήριων γραμμών** (επιλογή 2Α) και **δυνατοτήτων χρηματοδότησης από το LIFE+** (επιλογή 2Β) μπορεί να παράσχει την αναγκαία υποστήριξη στα κράτη μέλη που είναι πρόθυμα να λάβουν μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ιδίως σε όσα έχουν ήδη αρχίσει να διαμορφώνουν το οικείο πλαίσιο προσαρμογής. Το στάδιο επανεξέτασης της στρατηγικής για την προσαρμογή θα βοηθήσει να κριθεί κατά πόσον θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί νομοθετική πράξη για να διευκολυνθεί η επίτευξη των γενικών στόχων της εν λόγω στρατηγικής της ΕΕ. Η ΕΕ θα στηρίζει επίσης τις τοπικές και περιφερειακές δράσεις και θα διευκολύνει τη μεταφορά πείρας και την υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων, μέσω διασυνοριακών και διατομεακών έργων επίδειξης, ιδίως στους τομείς και κλάδους με τη μεγαλύτερη τρωτότητα. Τονίζεται επίσης ο βασικός ρόλος που πρέπει να διαδραματίσουν οι πόλεις στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, **η δε ΕΕ θα συμβάλει στην προώθηση και τη διευκόλυνση της προσαρμογής σε τοπικό επίπεδο** (επιλογή 2Δ).

Έως το 2020 όλες οι σχετικές πολιτικές της ΕΕ που θα έχουν αναθεωρηθεί θα περιλαμβάνουν τους σχετικούς με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή προβληματισμούς και η Επιτροπή θα προσεγγίσει τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη για να διασφαλίσει την **ενσωμάτωση της διάστασης της προσαρμογής (επιλογή 3B)**, ακόμη και χωρίς αναθεώρηση. Επιπλέον, **τα ταμεία της ΕΕ θα προωθήσουν τις ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή επενδύσεις**, ιδίως στους τομείς της γεωργίας, της ενέργειας, των μεταφορών και των κτιριακών υποδομών (επιλογές 3Δ και 3Ε), συμβάλλοντας σε μια διατηρήσιμη και ανθεκτική οικονομία της ΕΕ (επιλογή 3Α). Οι περαιτέρω αλληλεπιδράσεις με τον ασφαλιστικό και τον χρηματοπιστωτικό τομέα θα οδηγήσουν σε αποδοτικότερη λειτουργία της αγοράς, αυξάνοντας την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων της ΕΕ.

7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Προγραμματίζεται επανεξέταση της στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή έως το 2018, κατά την οποία θα εκτιμηθεί αν θα χρειαστούν πρόσθετες δράσεις για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.